

Bidrag i bitcoin modtages på: 1EVqbZQ6EEC6Dr1VVm7mcWjZyNCNU1eKRr

Af: Cand. phil. Steen Ole Rasmussen, d.21/7 2012

(R)evolution!

Alene det at være her endnu, det kan – når man ser, hvor meget der er gået til op gennem evolutionen – tage sig ud som noget af en bedrift. Det er, set i lyset af, hvad der er gået forud for vor tilstedeværelse her og nu, fantastisk, at det af alle lige skulle være os, der var tilbage!

Således har vi, os de levende, det sidste led i kæden ikke bare været i stand til at overleve alt andet, men vi har også evnen til at fortolke vor overlevelse som vor egen fortjeneste og udmærkelse.

Med evnen til at overleve følger evnen til at retfærdiggøre, opæstimere og fortolke overlevelsen, udvælgelsen, tilfældet som udtryk for en højere mening, eller den højere mening som tilfældet! Det er vores privilegium.

Mentalhygiejnisk selvforherligelse

Evnen til selvforherligelse virker mentalhygiejnisk og befordrende for overlevelsen. Inertien kan læses ind bag det hele i kraft af evnen til at se overlevelsen som udtryk for mening, vilje og udmærkelse. Det virker befordrende for velværet, men repræsenterer ikke den fulde og forpligtende forklaringen på udviklingens retning.

I Immanuel Kants kunstfilosofi hviler kvaliteten i den store kunst på erfaringen af ”det at overleve, være den overlevende, i det levendes refleksion af sig selv mod døden”. Uden kampen for overlevelse, meningen hos de overlevende i det at overleve døden, var der ifølge Kant ingen stor kunst. Der ligger en nyere psykosocial betragtning i Elias Canettis forfatterskab, som er bygget op om den antagelse, at den menneskelige selvforståelse og mening i livet er at overleve. Mennesket vil overleve, det lever for at overleve skriver Canetti mange gange, og hans tolkning falder på den måde i tråd med Kants kunstfilosofi.

Det, der kommer til udtryk med fortolkningen af livet, meningen i livet og evnen til at sætte meningen i livet, som det at overleve, er kernen i socialdarwinismen. Her er det ikke nok at overleve, men meningen med livet at overleve, det som de levende hævder sig på baggrund af, og som de ikke bare er beviset på, men som de også leve på i deres hævde over for andre. Det at overleve og overleve alt og alle andre, det er i sig selv meningen! Det er den ideologiske kerne, som her tolkes ind i Charles Darwins udviklingslære, der ikke selv er ideologisk. Darwin var meget opmærksom på og opsat på ikke at bedrive ideologi. Socialdarwinisterne husker omhyggeligt at glemme, at det de står for, det er ideologi, ideologisk fortolkning af Darwins udviklingslære.

Bidrag i bitcoin modtages på: 1EVqbZQ6EEC6Dr1VVm7mcWjZyNCNU1eKRr

Neutral beskrivelse

Evolutionen, altså udviklingslæren, som Darwin formulerer i sit epokegørende værk, "Arternes oprindelse" fra 1858, er ikke socialdarwinistisk. Han beskriver en udviklingsproces ud fra den treleddede distinktion¹ mellem variation over tema-et², selektion³ i en kontekst og konsolidering⁴ af samme i sin kontekst. Den skematiske skelnen, som han udvikler, bruger han på biologiens livsprocesser, hvor den senere er blevet brugt på en lang række andre processer. Der er ikke og der behøver ikke være værdimæssige, ideologiske eller andre former for rationalitet og teleologi (lære om telos (formål/formålmæssighed)) bag anvendelsen af hans skematiske iagttagelse. Det er ikke en fornuftsforklaring eller rationel og formålsorienteret udvikling, som Darwin beskriver. Evolutionsteorien er værdi- og ideologineutral, der ligger den traditionelle vesterlandske filosofi fjern.

Hvis Darwinismen alligevel virker provokerende, så er det fordi, den bygger på en anden forklaringsmodel, hvad udvikling og evolution angår, end fx de religiøse skabelsesberetninger og de ideologiserede udgaver af selv samme evolutionsmodel, som man fx finder den i liberalismen, socialdarwinismen og generelt inden for alle rationalistiske og teleologiske forklaringsmodeller, som animerer og driver enhver moderne ideologisk diskussion her anno 2012.

Det siger sig selv, at det er de overlevende, der har skrevet historien. De døde, dem der gik tabt i evolutionens nådesløse proces, de nåede ikke at skrive den. Og det, vi kender til deres historie, er tabernes historie. Dette faktum ernærer ideologierne sig ved, selvretfærdigt og uden nogen højere ret.

Spørgsmålet

Spørgsmålet er, om det er viljen til overlevelse, der udmærker de levende, sådan som de/vi gerne vil tro, eller om det er tilfældet, der afslører sig, her hvor de/vi med filosofernes ord forklarer meningen i livet med det at overleve.

Det, at vi er her, er nemlig ikke beviset på, at vi er her med nødvendighed, at det ikke kunne have været anderledes, sådan som det fremstår i fortolkningen af overlevelsen som resultat af en højere mening!

Overlevelsen "er" minsandten heller ikke beviset på, at det er viljen til overlevelse, der afslører sig med vor tilstedeværelse.

---

¹ Normalt fokuseres der mest på de første to led, variation og selektion. Men det tredje led er mere eller mindre eksplicit til stede i hans store værk.

² I biologisk forstand taler man om variationen inden for en art, uanset hvad den så skyldes.

³ Selektionen eller udvælgelsen, som den kan ses i processen af det, at nogle overlever, hvor andre bukker under, på de betingelser der gælder i konteksten.

⁴ Den fase, hvor en udvalgt variation interagerer med sine betingelser, stabiliserer disse sammen med at den tager til i omfang og udfoldelse.

Bidrag i bitcoin modtages på: 1EVqbZQ6EEC6Dr1VVm7mcWjZyNCNU1eKRr

Evnen til at se det at overleve som meningen i livet kan lige så godt forklares med evolutionen, den tilfældige variation og selektion, som den kan ses som drivkraften i evolutionen! Viljen og den højere mening har mere brug for evolutionen, end denne har for viljen og den højere mening! Også selv om ”mennesket vil det anderledes”!

De døde ville også i vort sted havde været de sidste, de heldige og udvalgte. De ville, på samme måde som vi er, være i stand til at se deres overlevelse som deres udmærkelse, hvis de ikke tilfældigvis allerede var reduceret til fortid, nutidens fortid, vores nutidige fortid.

Der kan være mange grunde til, at vi er her. Disse grunde kan, som det falder sig, ses som nødvendigheden bag vor tilstedeværelse, det som vi aldrig bliver i stand til at redegøre for i alle detaljer. I vore bestræbelser på at redegøre for tilværelsen, der konfronteres vi med mangfoldigheden af årsager, til at vi er her, altså en mangfoldighed, der er så overvældende, at det eneste, som vi med sikkerhed kan vide om den, er, at vi aldrig kommer på højde med dens kompleksitet, hvorfor vor selvforståelse er dømt til at lide under nødvendigheden af at orientere sig selektivt og dermed tilfældigt i og med bestræbelsen på at forstå kompleksiteten i årsagerne bag det, at vi er her: Tilfældet spiller ind i menneskets bestræbelser på at redegøre for sin egen nødvendighed!

Der er ikke noget nyt eller revolutionerende i konstateringen af, at vi ikke kan afgøre om vor tilstedeværelse er af nødvendighed eller en tilfældighed. Vi ved kun, at vi har evnen til at se overlevelsen som begge dele, tilfældigt eller som udtryk for en højere nødvendighed og mening.

Et afledt spørgsmål

Men hvad nu hvis det er blevet overlevelsen, der er blevet problemet for menneskeheden? Hvad nu, hvis vi tilfældigvis er blevet for gode til at overleve, at vi fylder for meget, og at vor overlevelse dermed trues af sig selv!

For nogle står det helt åbenlyst, at mennesket har alt for stor succes med at overleve!

Det eneste, der for alvor truer menneskets overlevelse, er således menneskets succes med at overleve! Måske fordi det lever for at overleve, eller orienterer sig som om det var meningen i livet, med livet! Måske bunder truslen i, at mennesket primært lever for at overleve, hvor det ikke ville være noget problem at overleve, hvis mennesket levede for noget andet end det at overleve! I så fald ser det ud til, at det er direkte dumt, at leve for at overleve, netop fordi det virker mod intentionen!

Bidrag i bitcoin modtages på: 1EVqbZQ6EEC6Dr1VVm7mcWjZyNCNU1eKRr

De største problemer - som menneskeheden, arten homo erectus, homo sapiens, homo ludens, det autoerotiske og ekstremt selvforgudende dyr, civilisationens psykosomatiske fundament af kød og blod står over for – de problemer kan – i strid med menneskehedens tilbøjeligheder til at forgude sig selv – meget let forklares som resultat af artens succes!

Der er ikke noget revolutionerende i menneskets dyrkelse af sin egen overlevelse. Dyrkelsen af overlevelsen er fast inventar i alle kulturens forudgående stadier. Netop derfor ville bruddet med dyrkelsen af overlevelsen for overlevelsens skyld være udtryk for en egentlig social og psykisk revolution. Og det, der virker vanvittigt ironisk i situationen, er netop, at der på ligefremt naturvidenskabelig basis kan redegøres for, at menneskets fortsatte tilstedeværelse her på den lille blå planet ville være langt mere sikker, hvis mennesket ikke levede for at overleve, dvs. hvis det holdt op med at brede sig og ødelægge sine livsbetingelser for sig selv med sin patetiske jagt på udbredelse, volumen og kvantitative mål for succes!

Sagt på en anden måde: Erkendelsen af, at artens succes er artens eneste trussel af betydning, bryder med den traditionelle identificering af succes med artens fortsatte mangfoldiggørelse, fysiske udbredelse og indflydelse på den lille blå planets yderst begrænsede ressourcer.

Revolutionens nødvendighed

Revolutionen ville da bestå i bruddet med troen på, at meningen i tilværelsen er at overleve, netop fordi kampen for at overleve, for at mangfoldiggøre sig, berige sig og sikre sig kan forklares som kernen i den eneste trussel, som menneskeheden står over for, nemlig sig selv, sin egen succes!

Bruddet skulle tage udgangspunkt i erkendelsen af, at truslen mod mennesket består i det forhold, at mennesket lever for at overleve, hvorfor det truer med at underminere sine egne eksistensbetingelser.

Videnskaben har for længst sandsynliggjort, hvordan at ressourcemangel, klimaændringer, overbefolkning, ødelæggelsen af biodiversiteten på land, til havs og i luften, sammen med det nukleare arsenal af potentiel gensidig destruktion er udtryk for menneskeskabte trusler mod mennesket selv, og at disse trusler er gigantiske, set i forhold til de scenarier, der trækkes op af en professionel underholdningsindustri, for at fortrænge opmærksomheden fra den ubekvemme sandhed.

Erkendelsen, af at forsøget på at overleve er blevet menneskets største trussel, virker underminerende for grundstrukturen i menneskehedens traditionelle orientingsmønstre:

Vi har det bedst, når vi tror på de kriterier, vi finder for succes i traditionel økonomisk, juridisk, politisk, personligt psykisk forstand.

Bidrag i bitcoin modtages på: 1EVqbZQ6EEC6Dr1VVm7mcWjZyNCNU1eKRr

Vi har det bedst, når vi tror på de former for formålmæssighed, der præger orienteringsmønstret inden for økonomi, jura, politik, privatliv, religion, videnskab osv.

Vi har det bedst med at tro på, at succes i de forskellige sociale og personlige sammenhænge, som vi af traderede grunde orienterer os og agerer inden for, alle bidrager til og går op i en højere form for formålmæssighed, at det, at vi individuelt går efter det gode og rigtige i traditionel forstand, at det er garantien for at det hele i sidste ende bidrager til og går op i det fælles bedste.

Og politikere, medier og ideologer, af socialdarwinistisk og liberal tilsnit, de lever af at bekræfte den farlige overtro. De lever af at bringe det populære og bekvemme budskab til torvs, som siger, at mennesket ingen grænser skal kende for sine bestræbelser for succes. De falder på den måde performativt i med truslen, den succes, der er blevet sin egen største trussel.

Artens succes fortæller os, at vor fælles succes, økonomisk, politisk, militært, biologisk osv. er blevet den egentlige trussel for arten, menneskeheden, civilisationen.

Det er forklaringen bag og begrundelsen for behovet for en egentlig revolution, den der står for døren, hvis menneskeheden skal overleve, og som bryder med mediernes, det politiske systems og alle andre ideologifabrikkers populære budskaber.

Den nødvendige revolution er en gigantisk kognitiv udfordring for en menneskehed, der har lært at overleve, men aldrig har lært at se sin egen overlevelse som problemet.

Evolutionen har udvalgt os, men ikke givet sit barn, os, de sidste, hvad der skal til for at komme videre her fra. Den har bragt os her til, men ikke bibragt os det nødvendige, for at vi mere sikkert kan komme videre her fra. Vi har nemlig nok i bare at overleve. Det er problemet.

Hvad vi kan, det er at leve for at overleve. Men vi kan ikke se, at vor succes er vort eget største problem. Det har evolutionen ikke lært os. Den lærte os kun at overleve.

Den menneskelige succes er let at afsløre som menneskehedens største trussel. Det underminerer de kriterier for succes, som de udvalgte har lært at se for sig, og som man hidtil har overlevet på at leve op til.

Det tredje led i evolutionsprocessen, det der handler om konsolidering efter udvælgelsen, dvs. stabilisering af relationen mellem arten og dens kontekst, de overlevende, og den verden som de har vundet, det mangler artens opmærksomhed. Artens succes afhænger nu af, om den forstår at tilpasse sig sin udvalgte position, dvs. bevare sine egne livsbetingelser.

Bidrag i bitcoin modtages på: 1EVqbZQ6EEC6Dr1VVm7mcWjZyNCNU1eKRr

Beviserne på, at vor succes er det eneste, der truer os er overvældende⁵.

5

<http://www.spiegel.de/wissenc...html>

De fossile brændsler svinder ind. Som kompensation for mangelen går man over til at producere biobenzin.

<http://www.landtv.dk/pages/visnyhed.asp?newsguid=80315>

Årets majshøst fra 11.000 hektar i Sønderjylland er ikke gemt som foder til malkekøer og slagtesvin. Majs en ender i stedet direkte i biogasanlæg syd for grænsen, hvor de tyske landmænd i stigende grad er i gang med at leje jord i Danmark til bio-majs.

Men afbrændingen af fossile brændsler har allerede ændret på klimaet, så dyrkningen af energi- og fødevarer afgrøder slår fejl mange steder på jorden:

Tørken på Afrikas Horn er knap ovre, før en ny truer – denne gang i Vestafrika. Syv millioner mennesker er ramt. Ifølge Røde Kors skal verdenssamfundet handle nu for at undgå hungersnød.

<http://www.rodekors.dk/presse/nyheder/ny+toerke+kraever+handling+nu>

– Verdens fødevarer systemer hænger sammen, og når høsten slår fejl et sted, eller prisen på eksempelvis olie stiger markant, så rammer det priserne globalt.

– I 2007-2008 blev verden ramt af en af de værste fødevarer kriser siden 1970'erne, da efterspørgslen på fødevarer steg markant – særligt de nye vækstlande. Samtidig steg prisen på olie, hvilket påvirkede prisen på transport, gødning og produktion. Dengang medførte de stigende priser oprør blandt desperate befolkninger i særligt Afrika.

– I 2010 blev store dele af den russiske hvede ødelagt af den værste hvedebølge i landet historie – efterfulgt af tørke og omfattende brande. Rusland reagerede ved at indføre et eksportforbud, der ramte de globale fødevarer priser, der i februar 2011 nåede det højeste niveau nogensinde.

– Tørken i 2012 i USA frygtes at få alvorlige konsekvenser, da der samtidig er udsigt til dårlig høst i Kina, Ukraine, Kazakhstan og Rusland, der sammen med USA er blandt verdens største fødevarer producenter.

<http://www.information.dk/305800>

Energikrisen i 1973 udløste en ny økonomisk tænkning, dvs. monetarismen slog igennem i den økonomiske politik i hele verden. Euroen er ved at bryde sammen, verdensøkonomien er i recession. Spanien er det afgørende bevis på det her i EU. Landet er for stort til at kunne reddes, og med spansk statsbankerot, så bryder EU sammen. Beviset på at det er ved at ske er findes allerede:

http://economia.elpais.com/economia/2012/07/20/actualidad/1342769505_882576.html

Beviserne på, at væksten afstedkommer en lang række af mangelsituationer og problemer, som den kan forklare med sig selv, de vælter frem. Men alle taler om fortsat vækst!

Vejret udvikler sig mod ekstremerne over alt:

<http://vejret.tv2.dk/artikel/id-50056730:t%C3%B8rkeramt-england-h%C3%A6rget-af-oversv%C3%B8mmelser.html>

Værste oversvømmelser i 100 år i England

<http://englishrussia.com/2012/07/08/when-the-whole-life-just-floats-away/>

http://www.dr.dk/Nyheder/Ligetil/Dagens_fokus/Indland/2012/2012/07/13085954.htm

(alle mulige andre steder)

Det politiske system og de kommercielle medier orienterer sig stadig mod de videnskabelige forklaringer på sammenhængene mellem den globale opvarmning og dens årsager, som om at der ikke var en lang og vel-etableret videnskabelig forklaring her:

Der Treibhauseffekt wurde 1824 von [Joseph Fourier](#) entdeckt.

So wie ein Staudamm ein lokales Anschwellen eines Flusses bewirkt, so erzeugt unsere Atmosphäre, die als Barriere für die von der Erde kommende Strahlung wirkt, einen Anstieg der Temperaturen an der Erdoberfläche.⁴⁸¹ So beschrieb [John Tyndall](#) im Jahr 1862 sehr treffend den natürlichen [Treibhauseffekt](#).

[James Croll](#) baute die Eiszeit-Theorie aus. 1864 spekulierte er über eine solare Ursache der Eiszeiten. In seiner aufsehenerregenden Arbeit, die er im [Philosophical Magazine](#) publizierte, legte er dar, dass Veränderungen der Erdumlaufbahn in Verbindung mit der starken [Eis-Albedo-Rückkopplung](#) für das Entstehen der Eiszeiten verantwortlich sein könne. Er war der erste, der auf die Mächtigkeit dieses Rückkopplungslieds im globalen Klimasystems hinwies.

Und [Gilbert Plass](#) 1956

Kohlendioxid und Methan waren nun als das letzte große, verstärkende Rückkopplungslied klar identifiziert: Die durch die Milankovic-Zyklen ausgelöste, geringfügige Veränderung der [Strahlungsbilanz der Erde](#) wurde durch eine Konzentrationsveränderung der atmosphärischen Treibhausgaskonzentration verstärkt. Zusammen mit der [Eis-Albedo-Rückkopplung](#), der [Wasserdampf-Rückkopplung](#) und anderen, schwächeren Rückkopplungsliedern ergab sich ein derart großer Effekt, dass dies zum Kommen und Gehen von Eiszeiten geführt hatte.

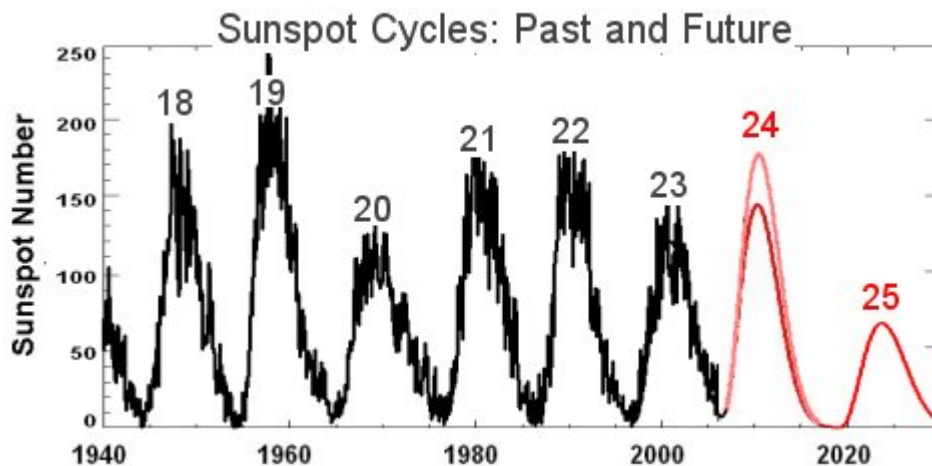
Udviklingen i det globale klima var for længst forudsagt:

<http://pubs.giss.nasa.gov/abs/ha04600x.html>

Og den fremgår af gennemdokumenterede optegnelser af udviklingen op til i dag:

http://www.columbia.edu/~mhs119/Temperature/T_moreFigs/Tvs.year+month.pdf

Alligevel, så fortsætter medier og politikere med at tale om mulige andre forklaringer, end den, der gør mennesket selv til sin egen største trussel. Man hiver fx her til lands Henrik Svensmark frem igen og igen, med hans solpletteori. Men et kort overblik over solens solpletaktivitet, inden for den periode, der er afgørende for den udvikling, som vi taler om, viser hvor fortænkt og selektiv en opmærksomhed, der er tale om:

I denne uge nåede priserne på bl.a. majs et historisk højdepunkt, delvis på grund af historisk tørke i USA. Og det er kun en detalje i det billede, der tegner sig over verdens landbrugsproduktion.

Grundlaget for at lave biobrændsler forsvinder i takt med behovet for dem.

Det arabiske forår, dvs. oprørerne i Nordafrika og i Mellemøsten sidste år, vil få ny næring med de stigende fødevarerpriser. Tørken i Vestafrika har taget over, netop som den værste tørke, der er set i Østafrika over 60 år er overstået. 7 millioner afrikanere sulter. Både nordpolen og sydpolen mister is. Havvandsstigningerne ser ud til at finde sted langt hurtigere, end FN's klimapanel forudsagde i 2007.

Det eneste, der kan dæmme op for den trussel, som mennesket udgør for sig selv, det er en revolutionerende erkendelse af, at hvis mennesket skal overleve, så må det lære at leve for noget andet end det at overleve, netop fordi det har alt for stor succes med at mangfoldiggøre sig og udfolde sig på bekostning af sine egne livsbetingelser. Det må satse på færre børn, mindre forbrug og mere tid til alt andet end det at maksimere forbruget af jordens begrænsede livsbetingelser.

Bidrag i bitcoin modtages på: 1EVqbZQ6EEC6Dr1VVm7mcWjZyNCNU1eKRr

